

NYHETSBREV april 2016

Ledare

Omorganisations- och flyttider

Våren är här! Ljuset kommer tillbaka efter en mörk vinter och många upplever att det ger ny energi. Samtidigt är våren en hektisk tid för oss som arbetar inom den ideella sektorn. Det är årsmötestider - med allt vad det innebär.

HSO Stockholms stad har sitt årsmöte måndagen den 18 april, då vi väljer en delvis ny styrelse och slår fast inriktningen för det kommande verksamhetsåret.

Vår ombudsman har fått ett nytt arbete och är tjänstledig fram till sommaren. Vi kommer inte att ta in någon vikarie utan har gjort en omorganisering genom att delar av ombudsmannens arbetsuppgifter överförs till de två övriga anställda. Vår ekonom/administratör har gått upp i arbetstid och sköter numera också hemsidan och nyhetsbrevet.

Vi provar också ett delvis nytt arbetssätt i styrelsen genom vårt intressepolitiska utskott. Där ingår undertecknad i egenskap av ordförande tillsammans med Håkan Jarmar, vice ordförande, och Jan Delvert, styrelseledamot, samt vår kanslichef Wanda Scherdin.

Det nya utskottet är inte bara ett sätt att praktiskt lösa vissa arbetsuppgifter. Det är även ett medel

att stärka organisationen då styrelsen får ett ökat operativt ansvar inom det intressepolitiska området.

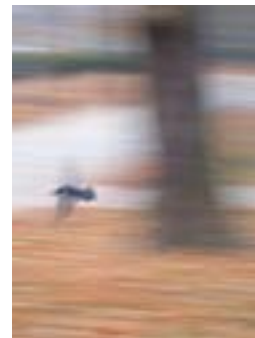
Svaren på den enkät som vi skickat ut till föreningarna ger oss ett bra underlag för vårt opinionsbildande arbete.

Här är HSO:s medlemsföreningar viktiga, eftersom det ofta är ni ute i de olika föreningarna som först uppmärksammar aktuella frågeställningar och problemområden.

I maj arrangerar vi ett panelsamtal där vi får träffa politiker och förtroendevalda verksamma inom staden. Varmt välkomna till detta viktiga tillfälle till diskussion med företrädare för politiska partier och kommunala organ på olika nivåer! Inbjudan sänds ut inom kort.

Men innan dess flyttar vårt kansli till nya lokaler - läs mer på nästa sida.

Lena Huss
Ordförande

Rapport från kansliet

Vi flyttar!

Reumatikerförbundet, som vi hyr ett rum av, blev i höstas uppsagt från sina nuvarande lokaler. Nu är det klart att vi flyttar med till Hälsingegatan 43 i Vasastan/Hagastaden.

Kansliet har därför stängt under hela vecka 15 (11-15 april) samt den 18 april då vi packar upp och håller årsmöte.

Ny postadress är **Box 6240, 102 34 Stockholm**. Telefonnumret ändras inte.

Enkät till medlemsföreningarna

I början av året sände vi ut en enkät med frågor om vad våra medlemsföreningar anser att HSO ska prioritera under år 2016 och 2017. 12 medlemsföreningar har svarat. För er som inte ännu besvarat frågorna går det bra att [ladda ner enkäten här](#).

Vad vi kan se utifrån de inkomna svaren är att tillgänglighet, delaktighet, arbete och sysselsättning, bostäder och utbildning är exempel på vad föreningar anser är angeläget att HSO ska prioritera. Flera föreningar har också lyft fram att HSO kraftfullt ska protestera mot och förhindra de sociala nedskärningarna som sker i staden och som drabbar våra grupper.

Vi hoppas få in fler enkätsvar och att vi till hösten kan göra en mer ingående presentation av resultaten.

Aktiviteter i delaktighetsprogrammet

Samtliga stadens råd för funktionshinderfrågor ska i samverkan med respektive nämnd eller bolagsstyrelse ta fram tre aktiviteter per relevant mål i programmet. Aktiviteterna ska stå med i verksamhetsplaneringen.

Här kan ni ladda ner stadens [förslag på aktiviteter utifrån programmet](#).

Vi har på vår webbsida lagt upp [exempel på aktiviteter från några olika funktionshinderråd](#). Först ut är Södermalms fh-råd som tillsammans med nämnd/förvaltning under 2014 genomfört sin planering och sen under 2015 en uppföljning.

Där finns också de förslag till aktiviteter som Östermalms fh-råd tog fram förra året.

Utvärderingen av delaktighetsprogrammet

Som ett led i den externa utvärderingen av Stockholms stads *Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016*, har HSO blivit intervjuade. Vi framförde bl.a. att det brister i uppföljningen och redovisningen av programmets mål, indikatorer och aktiviteter, vilket gör det svårt att se vilka konkreta effekter programmet fått. Vi efterlyste krav på att alla tjänsteutlåtanden ska ha ett funktionshinderperspektiv och att programmet ska kopplas till stadens budget på ett tydligt sätt.

Nu avvaktar vi utvärderingsrapporten som ska vara klar under april. Därefter ska programmet revideras inför 2017.

Panel samtal i maj

Vi arbetar just nu med planeringen av ett panel samtal med stadens politiker, funktionshinderombudsmannen (FO) m.fl. som äger rum kvällstid den 12 maj.

Separat kallelse sänds inom kort ut till våra medlemsföreningar och ledamöter i funktionshinderråden.

Medlemsföreningarna

Medlemsmöte 18 februari

Ordförande Lena Huss presenterade HSO:s intressepolitiska utskott som berättade om viktiga remisser som kommit från Stockholms stad.

Därefter informerade FO Riitta-Leena Karlsson om den pågående utvärderingen och kommande revideringen av stadens delaktighetsprogram.

Årsmöte 18 april

Årsmötet kommer förutom sedvanliga förhandlingar behandla styrelsens förslag till nya stadgar, medlemsansökan från OCD-föreningen ANANKE i Stockholm, samt tre motioner – om föreningsstämma och samverkan.

Årsmöteshandlingar sändes ut till medlemsföreningar, revisorer, valberedning och styrelse den 15 mars.

Insända remissvar

Vårt intressepolitiska utskott och kansliet ansvarar för handläggningen av de remisser som inkommer till HSO.

Under våren har vi svarat på följande fyra remisser.

Förslag till reviderade riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning (KBH)

Förslaget från förvaltningen innebär att hela den skattepliktiga delen av vårdbidrag, inte som nu bara halva, ska ingå i årsinkomsten när det kommunala bostadsbidraget beräknas vilket minskar bostadsbidraget. Därutöver föreslår man att viss del av hemmavarande barns förmögenhet ska medräknas i den bidragsgrundande årsinkomsten och att nuvarande så kallat förhöjda bostadsbidrag slopas.

Vi bedömer att förändringarna kommer att minska inkomsterna för personer med funktionsnedsättningar som uppstår bidraget och öka ojämlikheten i samhället.

Förslag till parkeringsstrategi och plan för gatuparkering

I vårt svar poängterar vi att Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla. Alla, oavsett funktionsförmåga, ska ha rätt till full delaktighet. Personer med funktionsnedsättning ska ha lika rättigheter och lika möjligheter till förflyttning som övriga som vistas i staden. Bilen ska i detta sammanhang ses som ett hjälpmedel (på samma sätt som exempelvis en rullstol eller permobil).

Vi anser att det finns flera och avgörande skäl för att avgift för parkeringstillstånd för personer med nedsatt rörelseförmåga inte ska införas. Vi anser att det finns oklarheter i förslaget som måste utredas ytterligare, exempelvis vad gäller inkommande trafik från andra kommuner och regioner. Vidare att en fördjupad utredning krävs, i vilken funktionshindervisorganisationerna ska vara företrädare. Frågan om fusk med särskilda parkeringstillstånd måste hanteras på nationell nivå.

Motion om höjd habiliteringsersättning

HSO anser att habiliteringsersättningen bör uppräknas på samma vis som många övriga ersättningar. Vi anser också att den som deltar i daglig verksamhet ska få ersättning för resor, måltider, kaffe m.m. Vi lyfter fram habiliteringsersättningen som en del av målgruppens samlade ekonomiska situation. De flesta som deltar i daglig verksamhet lever under synnerligen knappa förhållanden. Ofta får anhöriga eller andra närstående bidra ekonomiskt för att pengarna skall räcka till de nödvändiga utgifterna.

Vi anser att staden snarast måste göra en genomgripande analys av de ekonomiska villkoren för personer med funktionsnedsättning. Alltför många individer med olika typer av funktionsnedsättningar lever idag på en oskäligt låg levnadsnivå. Sänkta eller oförändrade ersättningar i kombination med ökade omkostnader leder till en alltmer ansträngd ekonomi.

Motion om riktlinjer för ledsagning

Vi ställer oss positiva till förslaget att ändra riktlinjerna så att det klart framgår att ledsagning kan beviljas för inköp av dagligvaror och för att som förälder följa med sitt/sina barn på aktiviteter.

Vad gäller rätt till ledsagning i yrkeslivet har vi svårt att bedöma om det är utökade möjligheter till ledsagarservice eller utökade möjligheter till personligt biträde som är bästa väg att gå för att underlätta och öka deltagandet i yrkeslivet bland personer med funktionsnedsättning.

Vi anser också att det ska vara möjligt att spara timmar och ersättning för omkostnader som överstiger 300 kr över tid.

Ledsagning ska kunna beviljas även till de som bor i gruppbostad och vid semesterresor. När riktlinjerna revideras ska funktionshinderrörelsen involveras i det arbetet.

Avslutningsvis föreslår vi att staden inför fri ledsagning på försök enligt Laholmsmodellen, som visade att kommunens kostnader blev obetydligt högre när brukarna själva fick avgöra hur många ledsagartimmar de behövde.

[Ni kan läsa samtliga remissvar här](#)

Vi tackar de föreningar som bidragit med synpunkter.

Publicerade debattartiklar

Om hyrorna i särskilda boenden

I ETC Stockholm hade vi den 11 januari en debattartikel med rubriken *Vad innebär bostäder med rimliga hyror?* Artikeln ifrågasätter de orimligt höga hyror som staden tar ut för bostäder med särskild service.

[Här kan ni läsa hela artikeln](#)

Vi har under många år försökt påverka staden att ta bort hyran för gemensamhetsutrymmen i gruppbostad. Senast i höstas sände vi en skrivelse till kommunstyrelsen i ärendet, [som kan läsas här](#).

Om rapporten Skillnadernas Stockholm

Den 14 mars publicerades vår artikel om rapporten *Skillnadernas Stockholm* digitalt på ETC Stockholm Debatt. Artikeln tar upp att Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm saknar ett funktionshinderperspektiv i dess analys av livsvillkor för stadens medborgare.

Vi uppmanar kommissionen att även inkludera personer med funktionsnedsättning i sitt fortsatta arbete. - Om jämlikhet ska uppnås kan man inte bortse från vissa grupper och deras förutsättningar.

[Läs hela debattartikeln här](#)

Nytt från staden

Kommunstyrelsens MR-råd

Rådet för mänskliga rättigheter är en kunskapsresurs för kommunstyrelsen och har till uppgift att bevaka hur Stockholms stad lever upp till de internationella MR-konventioner och deklARATIONER som Sverige har anslutit sig till. Rådet samverkar också med stadens nämnder och bolagsstyrelser kring behov av utbildning för stadens medarbetare och förtroendevalda i mänskliga rättigheter.

Rådet består av 13 ordinarie ledamöter och sex ersättare som utses av kommunstyrelsen för ett år i taget. Ordförande är Sissela Nordling Blanco (Fi), majoritetens ansvarige för MR-frågor.

Inför bildandet av rådet tillskrev vi finansborgarrådet om vikten av att funktionshinderrörelsen i staden skulle bli representerad i rådet. ([Skrivelsen kan läsas här](#)). Så blev det tyvärr inte.

Glädjande är dock att Annika Jyrwall Åkerberg, Civil Rights Defenders, invaldes som sakkunnig ledamot i rådet. Annika är jurist i mänskliga rättigheter samt svensk och europeisk diskrimineringslagstiftning. Hon har under många år arbetat på Handikappförbunden med MR-frågor gällande personer med funktionsnedsättning.

Revisorskritik om bostadsbrist

Stadens revisorer riktar skarp kritik mot att det inte finns en fungerande samordning i staden för boenden med särskild service och att personer med funktionsnedsättning som bor i Stockholm får vänta orimligt länge på en bostad. Detta trots att Stockholms stad skrivit i de senaste budgetarna att utbyggnadstakten av bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar ska öka.

[Rapporten finns att läsa och ladda ner här.](#)

Stockholms stads trygghetsmätning

Förra året begärde vi en särredovisning av Stockholm stads trygghetsmätning för att kunna utläsa i vilken grad som personer med funktionsnedsättning är utsatta för brott. I redovisningen framkom att bland män och kvinnor med funktionsnedsättning är det dubbelt så många (4 procent mot 2 procent) som varit utsatta för våld i nära relationer än bland befolkningen i övrigt. Alarmerande är att 5,3 procent av kvinnorna med funktionsnedsättning jämfört med 2,1 procent av kvinnorna i övrigt uppger att de varit utsatta för våld i nära relationer.

Vi har också bett staden att redovisningen ska finnas tillgänglig för alla. [Den finns nu på stadens webb.](#)

S:t Julianpriset

Den 3 december, på internationella funktionshinderdagen, delade Stockholms stad ut årets S:t Julianpriser.

S:t Julian är värdshusvärdarnas och gästfrihetens skyddshelgon, vilket gör honom till den perfekta symbolen för ett stadsliv där alla är välkomna.

HSO vill särskilt omnämna Stockholm Vatten AB som fick priset i kategorin arbetsgivaregenskaper för deras arbetssätt att anställa personer med funktionsnedsättning, som är förankrat i hela företaget.

[Läs mer om ceremonin och pristagarna i DN:s artikel](#)

Stockholms stads råd för funktionshinderfrågor

Utbildningsseminariet 7 mars

Den 7 mars arrangerade vi tillsammans med staden en temakväll om aktuella funktionshinderpolitiska frågor för ledamöterna i funktionshinderråden.

Jennifer Bolin, strateg på kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling, inledde med en presentation om stadens arbete med jämställdhetsfrågor. Därefter informerade FO Riitta-Leena Karlsson om stadens nya upphandlingspolicy samt utvärderingen och revideringen av stadens delaktighetsprogram.

Material från kvällen kan laddas ner här:

[Jennifer Bolins presentation](#)

[Riitta-Leena Karlssons presentation](#)

Aktuella vakanser

I följande fh-råd finns vakanser just nu:

- bostadsbolagen
- Enskede-Årsta-Vantör
- Hässelby-Vällingby
- Norrmalm
- Rinkeby-Kista
- Skarpnäck
- Skärholmen
- socialnämnden äldrenämnden och överförmyndarnämnden
- Spånga-Tensta
- stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden
- Stockholm Business Region
- trafiknämnden och Stockholm Parkering
- Älvsjö

Kommunstyrelsens fh-råd

Här följer valda delar från rådets möten i december 2015 och februari 2016.

Remissyttrande om Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet

Kansliet har bistått kommunstyrelsens fh-råd med underlag till förslag på yttrande. Vi framförde att förslaget inte hade en tillräckligt tydlig formulering om tillgänglighetskrav vid upphandling och inköp. Vi föreslog bl.a. att tillgänglighet ska utgöra ett kriterium för anbudssökanden och att kompetens att uppfylla kraven på tillgänglighet ska kunna styrkas. Funktionshinderråden ska också vara delaktiga och kunna påverka förfrågningsunderlagen till upphandlingar.

Hela yttrandet finns att läsa i decemberprotokollet.

[Stockholms stads reviderade program för upphandling och inköp](#) antogs i februari 2016. Funktionsperspektivet beaktas inte i den utsträckning vi hade önskat men finns med i följande skrivningar:

- *Staden ska i arbetet med upphandling även beakta mål för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.*
- *Staden ska sträva efter att upphandling bidrar till en positiv samhällsutveckling och en inkluderande arbetsmarknad samtidigt som företagens kompetensförsörjning underlättas.*
- *Staden ska ställa krav på leverantörerna i syfte att minska arbetslösheten i grupper som står utanför arbetsmarknaden och öppna upp för anställning och praktik, i de fall det bedöms lämpligt med hänsyn till uppdragets omfattning och upphandlingsföremålets art.*
- *Inför en upphandling av verksamhet för skola, vård och omsorg ska en kommunikationsplan upprättas för hur verksamhetens elever, brukare, anställda samt i förekommande fall ungdoms-, funktionshinders- och pensionärsråd ska hållas informerade om processens fortskridande. Dessa ska under hela processen informeras så mycket som lagstiftningen tillåter.*

Remissyttrande om Förslag till reviderade riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning , KBH
Kommunstyrelsens funktionshinderråd för fram att KBH tillhör de insatser som gör skillnad för vissa grupper bland personer med funktionsnedsättning.

Det konkreta förslaget från förvaltningen innebär att hela den skattepliktiga delen av vårdbidrag, inte som nu bara halva, ska ingå i årsinkomsten när det kommunala bostadsbidraget beräknas. Detta minskar i genomsnitt bostadsbidraget. Därutöver föreslår man att viss del av hemmavarande barns förmögenhet ska medräknas i den bidragsgrundande årsinkomsten. Detta torde vara en regel som också i genomsnitt minskar KBH.

Utöver detta föreslår förvaltningen att nuvarande så kallat förhöjda bostadsbidrag slopas.

Rådet bedömer att förändringarna kommer att minska inkomsterna för de personer med funktionsnedsättning som uppbär KBH och öka ojämlikheten i samhället.

Remissyttrande om Gemensam avtalsreglering genom LOV för insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS

Rådet saknar en analys av hur enskilda individer kommer att påverkas av införandet av lagen om valfrihetssystem, LOV. En oacceptabel konsekvens, som också skett inom ett flertal kommuner i länet, är att personer uppmanats och ibland tvingats byta sin nuvarande verksamhet mot en ny inom LOV-systemet - direkt motsatt syftet med valfrihet.

För att ett valfrihetssystem ska fungera måste det finnas med ett stort antal verksamheter. Vi kan inte se att staden gjort någon bedömning om hur många verksamheter, i förhållande till i dag, som väntas delta. Därför är det svårt att bedöma om detta införande innebär en faktiskt ökad valfrihet.

Läs mer i decemberprotokollet.

Rådets protokoll

Protokoll från sammanträdena finns sedan februari att [läsa och ladda ner via stadens webb](#).

Man hittar dem också på vår hemsida.

Annat nytt inom funktionshinderområdet

Rapport från MFD - En jämställdhetsanalys av levnadsvillkor och delaktighetsmöjligheter

Myndigheten för delaktighet (MFD) rapport visar att personer med funktionsnedsättning som grupp generellt sett har sämre levnadsvillkor och sämre möjligheter att delta i samhällslivet än övriga befolkningen. Oavsett funktionsförmåga är flickor/kvinnors levnadsvillkor och möjligheter till delaktighet sämre än pojkars/mäns inom undersökta områden, med vissa undantag. På liknande sätt finns det tydliga skillnader mellan flickor/kvinnor och pojkar/män med funktionsnedsättning när det gäller tillgång till stöd.

Läs mer på deras webb [där rapporten också finns att ladda ner](#).

Intervju: ”Svenska självgodheten ett stort problem”

Det svaga politiska intresset för funktionshinderfrågor beror mycket på hur välfärdspolitiken har utvecklats generellt. Det menar Magnus Tideman som är professor i handikappvetenskap på Högskolan i Halmstad. Han anser också att det är en myt att Sverige är ”bäst i världen” på funktionshinderområdet, en rad länder har kommit längre.

[Läs hela intervjun här](#)